

LA QUIMÈRA
Capitòl 1

EN BARBARIA

Me demandí çò que soi. Degun me pren pas pus per un òme. Entre l'ase e la vaca me cal sarrar de palha, la nuèch, per me dormir.

Las gents que me parlan, jamai las comprendrai coma cal. Si, pr'aquò, quand me comandan lo trabalh, e las insolentariás las compreni.

Pas besonh de prison per ieu. Se sortissi per carrièira, los enfants pichons me persègon a còps de pèira. Tant que pòdon se sarran de ieu per m'escopir dessús.

« Nòstre Sénher a mai patit ! Aital cal dire. »

Òc , mas Jèsus Crist foguèt renegat per la sia familha, escarnit pel seu pòble, crucificat dins la sia vila, injuriat dins la lenga de Maria, la sia maire.

Lo mai ? Lo mens ? Consí conéisser ? Quin es lo patiràs pus grand ? Jèsus Crist, que quitèt pas la patria de la sia carn ? Ieu, perdut fòra de tot en país estranh ?

Coma Josèp e Maria, un còp èra, sus la tèrra d'Egipte, pers alvar la vida de l'Enfant. Mas non, de totes tres cap foguèt pas esclau.

« Nòstre Sénher a mai patit ! Aital cal dire. »

A la raja de la calor granda. N'ai lo cap que me bolís. Es l'ora de la prangièira. Cadun darrièr sa paret.

Ieu non : soi un *Romí*. E per temps d'escaumaci los cans sols e los *Romís* pòdon sortir.

Darrièr ieu, lo solelh al pus naut. Davant ieu, tot lo país que s'expandís entrò la mar aval, a l'asuèlh, que caleljeja. E sus man esquèrra la vila coma un clapàs, luènh : Argièr.

Aicí desbarquçri : dempuèi quant de temps ? Lunas o meses, passan los ans. E las sasons que tornan sabi pas quora.

Amb una penche de las dents finas qu'una femna m'a donada me grati lo cap per far tombar los pesolhs que m'acaban.

E los pesolhs tomban coma de nèu. Los agachi formiguejar pel sol sens los poder comptar.

A ! se los podiái comptar, saupriái benlèu quantes de jorns me son donats encara per esperar la mòrt, la mia sola desliurança.

Me manja tot viu la vermina. Consí seriá un signe de Dieu ?

« Nòstre Sénher a mai patit ! Aital cal dire. »

Aicí patissi coma un *Romí* deu patir. Per delà la mar, sul ribairés nòstre, non i a gaire qu'èra lo *Sarrasin* esclau que compreniá la dolor.

Esclaus èran los pastres de fedas o de pòrcs, i a pas bèl brieu, al País Bas o en Cevenas. Joan Cavalièr, lo general, porcatièr a Vesenòbre, se disiá *Sarrasin*. E Catinat, l'encausa primièira de la nòstra fin, perqué de son nom vertadièr s'apelava *Maurèl* ?

Mai que los *Sarrasins*, d'aquesta ora son los *Uganauds* probable que mai gemegan dins los ceps e los fèrres, de Tolon a Seta, sus la mar e sus la tèrra.

Pr'aquò encara, sus las galèras del rei de França, entre los *Uganauds* e los *Sarrasins* ne demòran d'esclaus.

« Nòstre Sénher a mai patit ! Aital cal dire. »

Los apòstols menavan lor barca sul lac de Genesarèt que prenián per una mar. Mas degun los tustava pas de vam sus las esquinas per que butèsson lo rem.

Esclau es esclau. D'un o de l'autre. Aicí o amont. Lo vestit cambia. E lo nom tanben, que la paraula es un vestit. Nos valèm totes, los que trigossam de cadenas per quina rason que siá. Mas l'orgulh encara n'engana mai d'un. Farisèus del còl redde que se vòlon far glòria de lor sofriment.

« Nòstre Sénher a mai patit ! » Es vertat.

Lo cèl es la sola patria. La tèrra tota es tèrra d'exili. Pr'aquò lo país que ieu nasquèri ! Nasquèri del sang, del voler de la carn. Cadenas son lo sang e la carn.

Quand desbarquèri en Argièr, me trobèron pas de bona venda. Dins ma prison, un Grèc, cresi, me crestèt : *rasibús !* E de Turcs me tenián. *N'i a que los òmes fan eunucs*. Coma Paran, lo vicari de Sant Andrieu de l'Encisa, quand lo desmasclèron. Mas el ne moriguèt.

Ieu aquela operacion me donèt mai de valor. Me sonhèron. Tanlèu garit, tot un cadun me podiá crompar.

Es una mena de pagés del país de l'Arbatach, al pè de la montanha de Bo Zègza, que me cromptèt. Dempuèi soi pas sortit d'aquí. Trabalhi per las tèrras.

Mas sovent tanben trabalhi dins l'ostal del mèstre. Filhas e femnas me comandan. Quand ne viron, se meton totas nusas davant ieu e lor pòrti d'aiga per la teleta.

Soi pas mai un òme per degun. Muòl defòra, cat dedins : aital es l'eunuc.

Puslèu morir : coma Paran, lo vicari de Sant Andrieu de l'Encisa en Cevenas.